

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ «ПОПУЛЯЦІЯ. ЕКОСИСТЕМА. БІОСФЕРА»*

Тетяна КОРШЕВНИК, старший науковий співробітник відділу біологічної, хімічної і фізичної освіти Інституту педагогіки НАНП України, кандидат педагогічних наук

5.15. Назвіть основну причину забруднення літосфери.

- А** викидні гази автомобільного транспорту
- Б** газуваті викиди підприємств
- В** побутове сміття
- Г** фреони

5.16. Укажіть біотичні фактори забруднення біосфери.

- А** інсектициди, пестициди, шум
- Б** побутове сміття, віруси, бактерії
- В** радіоактивні ізотопи
- Г** генетично модифіковані організми

5.17. Укажіть, у чому полягає сутність парникового ефекту.

- А** підвищення природного радіаційного фону
- Б** зменшення прозорості атмосферного повітря
- В** зменшення вмісту вуглекислого газу в повітрі
- Г** підвищення температури біля поверхні Землі

5.18. Укажіть сполуки, накопичення яких в атмосфері Землі спричиняє парниковий ефект.

- А** водяна пара, азот
- Б** вуглекислий газ, метан
- В** інертні гази, озон
- Г** оксиди Нітрогену, водень.

5.19. Позначте стадію розвитку біосфери, коли розумна людська діяльність стає головним (визначальним) чинником розвитку на Землі.

- А** техносфера
- Б** антропосфера
- В** ноосфера
- Г** соціосфера

5.20. Визначте найнебезпечнішу причину зменшення біорізноманіття.

- А** фізичне забруднення середовища
- Б** хімічне забруднення середовища
- В** пряме винищування організмів
- Г** руйнування місць мешкання організмів

5.21. Назвіть заходи, спрямовані на збереження генофонду рослин і тварин.

- А** створення захисних лісосмуг
- Б** знищення шкідливих рослин і тварин
- В** створення заповідників і заказників
- Г** використання безвідходних технологій

5.22. Укажіть державний документ про сучасний стан видів тварин і рослин, що перебувають під загрозою зникнення в Україні.

- А** Зелена книга
- Б** Червона книга
- В** Біла книга
- Г** Чорний список

5.23. Укажіть видання, до якого занесено рідкісні й типові для певної місцевості рослинні угруповання, що потребують установаження особливого режиму їх використання.

- А** Зелена книга
- Б** Червона книга
- В** Біла книга
- Г** Чорний список

5.24. Назвіть характеристику видів, через які їх не заносять до Червоної книги.

- А** мають лікарські властивості
- Б** мають естетичне значення
- В** поширені у великій кількості
- Г** створені людиною штучно

5.25. Позначте тварину, занесену до Червоної книги України.

- А** саламандра плямиста
- Б** зозуля звичайна
- В** джміль мінливий
- Г** заєць сірий

5.26. Виберіть природоохоронну територію, що її створюють з метою збереження у природному стані найтипівіших природних комплексів планети і проведення екологічного моніторингу.

- А** заказник
- Б** біосферний заповідник
- В** природний заповідник
- Г** національний природний парк

5.27. Укажіть об'єкт, на території якого повністю заборонено господарську діяльність і організований туризм.

- А** заказник
- Б** заповідник
- В** пам'ятка природи
- Г** національний природний парк

5.28. Укажіть національний біосферний заповідник.

- А** «Медобори»
- Б** «Асканія-Нова»
- В** «Святі гори»
- Г** «Залісся»

*Закінчення. Початок див.: «Біологія і хімія в рідній шк.». – 2017. – № 3. © Коршевнюк Т. В., 2017

5.29. Укажіть національні природні парки України.

- А** Пирятинський і Шацький
- Б** «Сланецький степ» і «Медобори»
- В** Дунайський і Кримський
- Г** Карпатський і «Горгани»

5.30. Виберіть природний заповідник України.

- А** «Великий луг»
- Б** Український степовий
- В** «Тузлівські лимани»
- Г** «Асканія-Нова»

5.31. Укажіть природоохоронні заходи.

- А** проведення екологічного моніторингу, заборона застосування мінеральних добрив
- Б** розробка методів збереження зникаючих видів, створення природоохоронних територій
- В** прийняття законів, що регулюють природоохоронні заходи, знищення шкідливих видів тварин
- Г** максимальне внесення добрив, знищення шкідливих видів рослин

5.32. Оцініть твердження: 1) збільшення кількості народонаселення на Землі веде до переповнення і руйнування природних екосистем; 2) зв'язок людини з довкіллям визначається не тільки кількістю народонаселення, а й стилем життя.

- А** правильне лише перше твердження
- Б** правильне лише друге твердження
- В** обидва твердження неправильні
- Г** обидва твердження правильні

5.33. Укажіть послідовність територіальних об'єктів охорони природи, починаючи від найнижчого за рангом.

- А** заказник – пам'ятка природи – біосферний заповідник – природний національний парк
- Б** біосферний заповідник – природний національний парк – пам'ятка природи – заказник

В пам'ятка природи – заказник – природний національний парк – біосферний заповідник

Г природний національний парк – заказник – біосферний заповідник – заповідник

Завдання на встановлення відповідності

5.34. Укажіть прямі наслідки відповідних негативних впливів діяльності людини на стан біосфери

1 збільшення концентрації CO ₂ в повітрі	А цвітіння води
2 потрапляння у довкілля фосфатів і нітратів	Б озонові «дірки»
3 викиди фреонів	В зменшення площі орних земель
4 застосування пестицидів і штучний полив	Г парниковий ефект
	Д кислотні дощі

Завдання на конструювання вільної відповіді

5.35. Чому різноманітність видів слугує ознакою стійкості екосистеми?

5.36. Охарактеризуйте умови, необхідні для стабільного функціонування біосфери.

5.37. Розкрийте основні напрями охорони біосфери.

5.38. Чим спричинена екологічна криза на нашій планеті та які шляхи її подолання?

5.39. Чи можна стверджувати, що людство вже вступило в епоху ноосфери? Обґрунтуйте власну думку.

5.40. Охарактеризуйте напрями міжнародної співпраці в галузі охорони природи.

Відповіді: 5.1. **А.** 5.2. **Б;** 5.3. **А.** 5.4. **Б.** 5.5. **В.** 5.6. **А.** 5.7. **Г.** 5.8. **Б.** 5.9. **А.** 5.10. **В.** 5.11. **В.** 5.12. **Б.** 5.13. **Б.** 5.14. **Г.** 5.15. **В.** 5.16. **Г.** 5.17. **Г.** 5.18. **Б.** 5.19. **В.** 5.20. **Г.** 5.21. **В.** 5.22. **Б.** 5.23. **А.** 5.24. **Г.** 5.25. **А.** 5.26. **Б.** 5.27. **Б.** 5.28. **Б.** 5.29. **А.** 5.30. **Б.** 5.31. **Б.** 5.32. **Г.** 5.33. **В.** 5.34. **ГАБВ.**

ПІДСУМКОВІ ТЕСТИ З ХІМІЇ*

Наталія ТИТАРЕНКО, начальник відділу статистики і аналітики дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти Інститут освітньої аналітики МОН України

Узагальнювальний тест № 1

Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1 – 36) містять формулювання завдання та чотири варіанти відповідей до нього. Серед наведених варіантів відповідей тільки одна є правильною. Ви маєте обрати правильну відповідь і літеру, якій вона відповідає, відмітити галочкою або хрестиком, а потім перенести до бланка відповідей

1. Визначте правильне доповнення до схеми електронного балансу N₂⁰ _____ → 2N⁻³.

- А** –6 ē
- Б** –3 ē

*Закінчення. Початок див.: «Біологія і хімія в рідній шк.» – 2017. – № 3. © Титаренко Н. В., 2017

- В** +3 ē
- Г** +6 ē

2. Визначте нуклонне число хімічного елемента, атом якого має шість валентних електронів.

- А** 12
- Б** 32
- В** 24
- Г** 56

3. Визначте кількість нейтронів у нукліді Оксигену ¹⁸O.

- А** 8
- Б** 2
- В** 10
- Г** 12